

Libe

teq̄ daref. Sed si nō pcedit nisi auz daf: nec pcederet vtiq̄ priusq̄ esset cui daref: quō iā erat ipsa substātia: si nō est nisi quia datur: sic filius nō tm̄ vt sit filius quod relatiue dicitur sed nō omnino vt sit ipsam substātiā nascendo haber: An semp pcedit spūssanctus et nō ex tempe: sed ab eternitate procedit. S; q̄a sic pcedebat vt esse donabile iam donū erat et anteq̄ esset cui daref. Aliter em̄ intelligit cum dicit donum: aliter cum dicit donatum. Nam donū pōt esse et anteq̄ def: donatū aut̄ nisi datū fuerit: nullo modo dici potest.

De appellationibus relatiuis que nō ad deum: sed ad creaturam referende sunt: qm̄ deo nihil accidit.

Ca. XVI

Et moueat q̄ spūssanctus cū sit cocterus patri et filio: dicit tñ aliqd̄ ex tēpore: veluti hoc ipm̄ qd̄ donatū diximus. Nam sempiternus spūs donū: t̄palit̄ autem donatum. Nam etsi dñs nō dicit: nisi cuz iam habere incipit seruū: etiā ista appellatio relatiue ex tempe est deo. Non em̄ sempiterna creatura est: cui⁹ est ille dñs. Quō ḡ obtinebimus nec ipsa relatiua eē accidentia: qm̄ nihil accidit deo temporaliter: quia nō est mutabilis: sicut in exordio hui⁹ disputatiōis tractauimus. Ecce dñm esse nō sempiternū habet: ne cogamur etiā sempiternā creaturam dicere: q̄ ille sempiternus nō dñaref: nisi etiā ista sempiternus famularef. Sicut aut̄ nō potest esse seruus qui nō habet dominū: sic nec dñs qui nō habet seruū. Et quisquis extiterit qui eternum quidem deū solū dicat: tēpora aut̄ nō eē eterna ppter varietatē et mutabilitatem: sed tempa tamen nō in tempore esse cepisse. Nō em̄ erat tempus anteq̄ inciperent tpa: et ideo nō in tpe accidit deo vt dñs esset q̄ ipsozū tpm̄ dñs erat: que vtiq̄ si in tpe esse ceperūt: qd̄ rñ debet de hoīe q̄ in tpe factus est: cui⁹ vtiq̄ dñs non erat anteq̄ esset cui esset. Lerte vel vt dñs hoīs esset ex tempore accidit deo. Et vt oīs auferri videatur cōtrouersia: certe vt tuus dñs esset aut meus: qui modo esse cepim⁹ ex tempore accidit deo. Aut si et hoc ppter obscurā questionem anime videf incertū: quid vt esset dñs populi israel? Quia etsi iam erat anime natura quā ille populus habebat: quod modo nō querimus: tñ ille populus nondum erat: et qm̄ esse cepit apparet. Postremo vt dñs eēt hui⁹ arboris et hui⁹ segetis ex tempe accidit que modo esse ceperunt. Quia etsi materies ipa iam erat: aliud est tñ dñm esse materie aliud esse dñm iam facte nature. Alio em̄ tē

porē est etiā homo dñs ligni: et alio tpe dñs ē arce: quōis ex ipō ligno fabricare qd̄ vtiq̄ nō erat: cum ligni dñs iam esset. Quō igit̄ obtinebimus nihil fm̄ accidens dici deū: nisi q̄a ipsius nature nihil accidit quo mutet: vt ea sint accidentia relatiua: que cū aliqua mutatione rerū de quibus dicunt: accidunt. Sic amicus relatiue dicitur: neq̄ em̄ esse incipit nisi cum amare cepit. Sic ergo aliqua mutatio voluntatis vt amicus dicat. Numus aut̄ cum dicitur p̄cium relatiue dicit: nec tñ mutatus est cum esse cepit precii: neq̄ cum dicitur pignus: et si qua sunt similia. Si ḡ numus potest nulla sui mutatione multoties dici relatiue: vt neq̄ cuz incipit dici: neq̄ cū definit: aliquid in ei⁹ natura vel forma qua numus est mutationis fiat: q̄to facilius de illa incōmutabili dei substātia debemus accipere: vt ita dicatur relatiue aliquid ad creaturam: vt quōis temporaliter incipiat dici: nō tamen ipsi substātie dei accidisse aliquid intelligatur: sed illi creature ad quam dicit. Domine inquit refugium factus es nobis. Refugium ergo nostrum deus relatiue dicit: ad nos ei refertur: et tūc refugium nostrū fit: cū ad eū refugimus. Nunqd̄ sit tunc aliqd̄ in ei⁹ natura qd̄ anteq̄ ad eū refugerem⁹ nō erat. In nob̄ ergo sit aliqua mutatio. Deteriores em̄ fuimus anteq̄ ad eū refugerem⁹: et efficiamur ad eū refugiendo meliores in illo autē nulla. Sic et pater noster esse incipit: cū p̄ ei⁹ grām regeneramur qm̄ dedit nobis potestatem filios dei fieri. Substātia itaq̄ nostra mutatur in melius cum filij eius efficiamur: simul et ille pater noster esse incipit: sed nulla mutatione sue substātie. Ergo temporalit̄ dicit incipit deus qd̄ antea non dicebatur: manifestum est relatiue dici: non tñ fm̄ accidens dei q̄ ei aliquid acciderit: sed plane fm̄ accidens eius: ad qd̄ dici aliquid deus incipit relatiue. Et q̄ amicus dei iustus esse incipit: ipse mutatur. Deus autē absit vt temporaliter aliquē diligit: quasi noua dilectione que in illo ante non erat: apud quē nec p̄terita transferunt et futura iam facta sunt. Itaq̄ omnes sanctos suos ante mundi constitutionem dilexit: sicut predestinauit. Sed cum conuertuntur et inueniūt illū: tūc incipere ab eo diligi dicūt: vt eo modo dicatur quo potest humano affectu capi quod dicitur. Sic etiam cum iratus malis dicitur et placidus bonis illi mutantur non ipse. Sicut lux in firmis oculis aspera: firmis lenis est: ipsozū scilicet mutatione non sua.

Explicit liber quintus.

89

Job. i.